

Phòng trừ động vật gây hại cho nuôi trồng thủy sản

1. Giáp xác chân trèo Copepoda

* Tác nhân gây hại

- Copepoda là phù du động vật làm thức ăn cho cá con, cá lớn có giá trị dinh dưỡng cao nhưng một số giống loài như *Sinodiaptomus*, *Thermocyclops*, *Misocyclops* là địch hại nguy hiểm đối với trứng cá và cá bột. Đối với cá bột sau khi nở trong vòng 5 ngày tuổi Copepoda là địch hại nguy hiểm nhưng sau đó chuyển dần thành thức ăn quan trọng của các loài cá nuôi, nhất là giai đoạn ương cá hương, cá giống.

* Biện pháp phòng trừ

- Nước dùng để ấp trứng cá, cần lọc kỹ không để Copepoda lọt vào bể nước đã lọc, bể lọc nên thả ít cá mè hoa để cá ăn bớt Copepoda có trong nước đã xử lý.
- Cá tiêu hết noãn hoàng tốt nhất sau khi nở 5 ngày tuổi mới thả ra ao ương.
- Ao ương cá bột dùng vôi tẩy kỹ, sau khi tẩy bón lót và cho nước vào một thời gian ngắn cần thả cá ngay, đồng thời trong ao thả ít các mè hoa.

2. Côn trùng (bọ gạo, bấp cày)

* Tác nhân gây hại

- Bọ gạo phát triển và phân bố rộng rãi trong môi trường nước ngọt, đặc biệt tại các ao nuôi giàu chất hữu cơ như các ao ương từ cá bột lên hương, phát triển mạnh ở các ao ương dùng phân hữu cơ tươi để gây màu nước. Bọ gạo có cánh có thể bay từ ao này sang ao khác; phía bụng có nhiều lông tơ, các kẽ lông chứa nhiều không khí để thở. Bọ gạo là địch hại nguy hiểm trong vòng 7-10 ngày đầu của quá trình ương từ cá bột lên hương. Chúng thường hút máu và gây chết cá. 1 con bọ gạo có thể làm chết 4-10 con cá bột/24h. Ngoài ra bọ gạo còn có tác hại tranh giành thức ăn và oxy của động vật thủy sản nuôi. Ao ương cá bột lên hương của một số loài cá nước ngọt như cá chép, cá mè, trắm cỏ... thường chịu tác hại lớn của bọ gạo, nếu không tác động kịp thời, tỷ lệ sống của cá ương sẽ thấp, đôi khi mất trắng. Bấp cày là ấu trùng của con niềng niềng, bấp cày có nhiều đốt, thân dài giống bấp cày; miệng bấp cày có đôi răng hình lưỡi liềm rất sắc và khoẻ. Chúng bắt cá, đốt cá và hút máu làm cá hương, cá giống chết. Một con bấp cày trong 1 giờ có thể giết chết 8-10 con cá ương được 7 ngày tuổi, gây tác hại lớn trong giai đoạn ương cá hương. Bấp cày cũng thở bằng khí trời như bọ gạo.

* Biện pháp phòng trừ

Không dùng phân chuồng tươi để gây màu nước cho ao ương, trước khi dùng phân chuồng phải ủ kỹ với vôi bột 10%.

- Dọn sạch cỏ rác xung quanh ao ương làm mất giá thể đẻ trứng của bọ gạo, hạn chế quá trình sinh sôi, tăng mật độ của bọ gạo.

- Dùng dầu hoả cho xuống ao để ngăn cản quá trình lấy ôxi để diệt bọ gạo và bấp cày. Ngoài ra, có thể ở một vài vị trí trên ao, dùng tre, bẹ chuối để tạo nên các khung chùng 2-3mét vuông, đổ dầu vào trong khung và thả tại đó một ngọn đèn

(buổi tối) để chúng tập trung xung quanh khung dầu, bọ gạo và bấp cày có tính hướng quang, khi nhô lên lấy ôxy không khí, bị dính dầu và chết.